

Perspektive kulture u poljoprivredi

Trend rasta i razvoja pojedinih poljoprivrednih kultura u BiH je u stalnom usponu. To se posebno odnosi na proizvodnju jagodičastog voća, naročito maline, čija proizvodnja svake godine ima konstantan i najveći rast.

Prema rezultatima analize tržišta, koju su uradili stručnjaci Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Sarajevo, procjenjuje se da u BiH trenutno ima oko 6.000 dunuma (60 ha), pod zasadima maline različitih sorti, a prednjače sorta Vilamet i Polka. U 2016. godini očekuje se da će taj broj dostići oko 15.000 dunuma (150 ha). Izuzetan geografski položaj, klima, te usitnjeni zemljišni posjedi po brdovitim predjelima BiH, perspektiva su za uzgoj bobičastog i jagodičastog voća, naročito u regijama srednje i istočne BiH.

Da je BiH ozbiljan proizvođač maline, pokazuje izvještaj USDA - National Agricultural Statistics Service za 2014. godinu, u kojem BiH zauzima visoko 12. mjesto u svijetu po proizvodnji i izvozu maline. Provedene analize govore da bi se primjenom modernih tehnologija uzgoja i višem stepenu znanja, prinosi maline mogli povećati na iznos od 15-20 tona/ha, što bi automatski BiH uvrstilo na 6.mjesto u svijetu sa godišnjom proizvodnjom od 21.000 tona.

Raspoloživi podaci govore da u BiH djeluje 17 ozbiljnih hladnjačkih kapaciteta sa instaliranih cca. 9.000 tona. (Heko Bugojno, Prijedorčanka, Klas i dr.). To je sigurno veliki podsticaj proizvođačima da povećaju površine pod ovim perspektivnim kulturama.

Prema podacima Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta u Sarajevu, proizvodnja maline u proteklim godinama je u konstantnom porastu:

- 2013. godina oko 5.000 tona
- 2014. godina oko 7.500 tona
- 2015. godina 10.000 tona prinosa.

Razlozi za veliku zainteresovanost podizanja novih zasada jagodičastog voća su siguran otkup i dobra otkupna cijena. Drugi bitni faktori koji idu u prilog širenju ove proizvodnje mogu se navesti:

- Podrška transferu informacija putem stručnih edukacija u proizvodnji jagodičastog voća.
- Podrška novim investicijama u uzgoju jagodičastog voća.
- Podrška proizvodnji putem direktnih plaćanja po jedinici zasađene površine i podrška otkupu plodova.
- Mjere popravka poljoprivrednog zemljišta.
- Podrška ugovaranju proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda.
- Unapređenje postupaka sa plodovima nakon berbe (berba, pakovanje, skladištenje, transport, marketing).
- Podrška uvođenju međunarodnih standarda, organizovanje i nastup na poljoprivrednim sajmovima u zemlji i inostranstvu itd.

Da sektor proizvodnje jagodičastog voća u Bosni i Hercegovini predstavlja perspektivnu proizvodnju, pokazuju i podaci o omjeru uvoza i izvoza ovih poljoprivrednih kultura.

U periodu od 2009. do 2014. godine, omjer izvoza prema uvozu je bio 15:1. U ovom periodu je najviše

izvezeno smrznute maline, jagode i borovnice. Prema istom izvoru¹ Bosna i Hercegovina je izvezla jagodičastog voća u vrijednosti od 16.553.086,00 KM, da bi u 2014. godini taj iznos bio povećan na 43.039.202,00 KM, što je povećanje za 2,6 puta. Istovremeno, uvoz jagodičastog voća u BiH smanjio se sa 3.652.354,00 KM u 2009. godini, na iznos od 2.405.051,00 KM u 2014. godini.

¹ Vanjskotrgovinska komora BiH (VTK); „Izvještaj o izvozu jagodičastog voća, 2009-2014“.